

Anbudsauktion 170

Angivna priser är minimipriser. Bud skall ha inkommit senast måndag den 16 december 2013.

- 1 Årsböcker för Svenska Exlibrisföreningen åren 1943, 1948, 1949-50, 1952, 1953, 1954, 1955, 1957-1963, 1965-2000. Säljes styckvis för 100 kr. Många originalexlibris finns med i årsböckerna - 100:-/st
- 2 Unik samling av Hans Hornhavers exlibris opus 1-1024. Några i kopior. Ett tillfälle att få en nära nog komplett samling av en av våra mest produktiva exlibriskonstnärer - 800:-
- 3 Heraldiskt exlibris av Arthur Sjögren för Gustaf Elgenstierna (1909) och för Timmermansordens bibliotek (1927), b/ av Arthur Sjögren för Harpsunds bibliotek (1915) i 2 varianter, c/ av Arthur Sjögren Collectio Carlanderiana (1909), d/ ståltryck för Evert Strokirk, e/ för Svenska Akademiens Nobelbibliotek (1909) 2 varianter - 20:-, b) 20:-, c) 20:-, d) 20:-, e) 20:-
- 4 15 olika exlibris utförda av Arthur Sjögren, b/ dito, c/ dito, d/ Behrens, CG: Arthur Sjögren som exlibriskonstnär och exlibrisforskare, 1944, särtryck s 7-22 med 4 original-exlibris - 40:-, b) 40:-, c) 40:-, d) 25:-
- 5 20 olika exlibris av Yngve Forsblom, b/ dito 5 ex erotica av Yngve Forsblom - 40:-, b) 20:-
- 6 20 olika exlibris med Uppsalamotiv utförda av Ragnar Albinsson, b/ 30 olika exlibris utförda av Ragnar Albinsson - 30:-, b) 50:-
- 7 Exl för författarinnan Moa Martinsson (1890-1964) utfört av Ragnar Albinsson 1936 - 30:-
- 8 Exlibris för president Lech Walesa (1943-), Polen. Träsnitt av Raszak - 30:-
- 9 Exlibris för greve Folke Bernadotte af Wisborg (1895-1948) - 30:-
- 10 10 vackra utländska ex erotica i koppargravyr, b/ dito - 50:-, b) 50:-
- 11 75 olika finska exlibris, både nyare och äldre, b/ dito - 100:-, b) 100:-
- 12 Exlibris utfört av V Resnis för Finlands president Uhro Kekkonen (1900-1986) - 30:-
- 13 Exlibris utfört av S Kharuk, Sovjet, för president Michail Gorbatjov (1931-) - 50:-
- 14 10 olika exl i koppargravyr av den berömda holländska konstnären Elly de Koster - 50:-
- 15 50 olika signerade utländska exlibris av olika konstnärer - 50:-
- 16 Fem exlibris i koppargravyr av estländaren Evald Okas, b/ 50 olika exlibris av estniskan Maret Olvet i olika tekniker - 35:-, b) 60:-
- 17 10 vackra utl exl i koppargravyr, b/ dito, c/ dito, d/ dito - 25:-, b) 25:-, c) 25:-, d) 25:-
- 18 50 olika vackra exlibris för Aina Björck - 50:-
- 19 5 olika exl, varav 4 herald, för prins Paolo Francesco Boncompagni Ludovisi, Italien - 20:-
- 20 Praktfullt engelskt heraldiskt exlibris i koppargravyr från 17-1800-tal för The Hon. and Rev. William Aston - 50:-

Anbud sändes till auktionskommissarie Johnny Hagberg, Prästgården, 531 94 Järpås, jarpas.pastorat@svenskakyrkan.se, tel 0510-910 16. Anbuden skall ha inkommit senast måndag den 16 december 2013.

De angivna priserna är minimipriser. Anbudsgivaren skall ange det högsta pris han är villig att betala. Det innebär att auktionspriset blir näst högsta bud plus 10 %. Om högsta bud avgivits av fler än en gäller det först inkomna och slutpriset blir då detta bud. Köparen betalar porto och emballage. Av försäljningssumman tillfaller 20 % föreningen.

Johnny Hagberg,
auktionskommissarie

EXLIBRIS- CIRKULÄRET

Meddelanden från Svenska Exlibrisföreningen

SEF Cirkulär 2013:3

Löpnr 262

Årgång 68

ISSN 0282-4906

Göran Axel-Nilssons skånska exlibris

Lars Gahrn skriver om den kände museimannen Göran Axel-Nilsson, som bland annat var chef för Röhsska konstslöjdmuséet i Göteborg. Familjen Nilsson kom från Skåne och var noga med att värda det skånska arvet, även om de kom att verka i andra delar av Sverige. Det är därför talande att Göran Axel-Nilsson valt en skånsk sk pilevall som motiv på sitt exlibris.

Läs Lars Gahrns artikel på sid 55.

Styrelse för Svenska Exlibrisföreningen

Ordförande och cirkulärredaktör

Olof Reichenberg,

tel 08-568 910 10, olle.reichenberg@danderyd.se

Ledamot, ansvarig för uppdatering av generalregistret

Magnus Bäckmark,

tel 08-756 37 90, magnus.baeckmark@swipnet.se

Ledamot, auktionskommissarie

Johnny Hagberg,

tel 0510-910 16, jarpas.pastorat@svenskakyrkan.se

Ledamot, skattmästare

Peter Odentun,

tel 070-731 63 52, peter.odentun@gmail.com

Ledamot, redaktör för årsboken och hemsidan

Vladimir A Sagerlund,

tel 08-742 60 61, sagerlund@telia.com

Ledamot, sekreterare

Micael Stehr,

tel 08-790 90 46, stehr@kth.se

Ledamot

Kristoffer Tamsons,

tel 0708-68 22 03, kristoffer.tamsons@politik.sll.se

Exlibriscirkuläret utges av Svenska Exlibrisföreningen, www.svenskaexlibrisforeningen.se.

Cirkulärredaktör är föreningens ordförande Olof Reichenberg, Kvingeringen 83, 6tr, 182 50 Danderyd, tel dagtid 08-568 910 10. Material till kommande cirkulär tas tacksamt emot, helst via e-post till olle.reichenberg@danderyd.se, eller till adressen ovan. Observera att i Cirkuläret reproducerade exlibris vanligtvis ej återges i originalstorlek.

Medlemskap löses genom inbetalning av 225 kr (35 €) till föreningens plusgiro 33 45 82 - 4. IBAN SE 54 9500 0099 6042 0334 5824. BIC-kod NDEASESS. Ange ordförandens adress.

slog sig ner i Mariefred - varit kompanichef vid Södra skånska regementet och hans "Svärds-liljor" består av gamla läxor från korpralskolan på Tvedöra hed. Boken - som är mycket sällsynt - trycktes 1852 i Stockholm med ekonomiskt stöd av välvilliga abonnenter.

En bror blev general och excellens, en annan överste, systemern drog sig fram som hovfröken hos Thurn und Taxis. Självt blev postmästaren någorlunda känd som utgivare av dessa militära anekdoter.

B.R.

Välkommen med material till årsboken

Arbetet med SEF:s nästa årsbok för åren 2012-2014 har nu påbörjats. Till denna behövs förstås intressant innehåll och vi vänder oss nu till Cirkulärets läsare för att få in artiklar att publicera i den. En artikel kan handla om, till exempel, din exlibrissamling eller några intressanta exlibris - låt dig gärna inspireras av äldre årsböcker.

Årsboken innehåller även originalbilagor i form av inklustrade exlibris, så har du några som du skulle vilja publicera i årsboken är du välkommen att höra av dig. Det behövs minst 150 exlibris av varje originalbilaga. Välkommen med ditt bidrag!

Vladimir A. Sagerlund

årsboksredaktör

Åkerövägen 1, 155 91 Nykvarn,

tel 08-742 60 61, e-post sagerlund@telia.com

Slutpriser - anbudsauktion 169

1) 50:-	2) 25:-	3) 35:-	4) 30:-	5) 30:-	6) 30:-
7) 25:-	8) 20:-	9) 25:-	10) 25:-	11 a) 63:-	11 b) 30:-
12 a) 75:-	12 b) 15:-	12 c) 15:-	13) 50:-	14) 66:-	15) 30:-
16) 55:-	17) 35:-	18) 30:-	19) 25:-	20 a) 90:-	20 b) 100:-

Johnny Hagberg, auktionskommissarie

Överste Arvid Eriksson, ”radiomajoren”

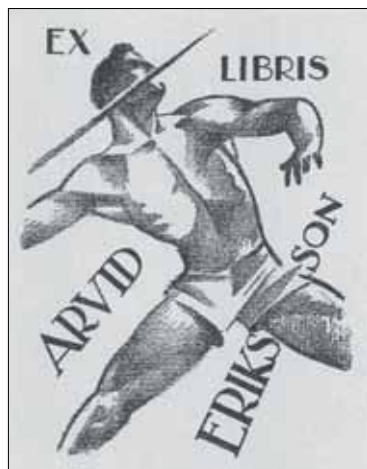
Överste Arvid Eriksson blev under andra världskriget känd som ”radiomajoren” när han genom radion försökte stärka svenskar-
nas moståndsvilja och ge dem råg i ryggen. Vi är väl rustade, varken ryssen eller tysken kan rå på oss - så löd hans hurtiga budskap. Eriksson skrev också böcker och artiklar i samma patriotiska syfte. Vanligen beskrevs han som en pålitlig antinazist och det hävdades att radioverksamheten skulle ha förargat tyskarna. Dessa senare hörde själva av sig genom svenskspråkiga sändningar från Berlin.

Arvid Eriksson föddes i Vaxholm 1898 och avled där 1976. Han var artillerist och generalstabare samt hade bibliofili som hobby. Hans boksamling, som hade ett blandat innehåll, var av god klass. Det rörde sig om sällsynta och vackra böcker, vilka efter änkans död såldes på auktion.

Under några år var Eriksson redaktör för Ny Militär Tidskrift, ett lätt oppositionellt fackorgan för yngre officerare. Mot slutet av sin karriär blev Eriksson militärattaché i Washington och sedan chef för Skånska pansarregementet.

Bokägarmärket - som har tecknats av ägaren själv - har i detta fall klistrats i postmästaren Adolph Philip Björnstjernas (1785-1858) samling av berättelser och anekdoter, ”Svärdsliljor”.

Författaren hade i yngre dar - innan han

Exlibris för Arvid Eriksson.

Arvid Erikssons exlibris har klistrats in i ”Svärdsliljor”, en samling berättelser och anekdoter.

Värva en medlem till SEF!

Svenska Exlibrisföreningen är en relativt liten kulturförening. Vi har i dagsläget ca 125 medlemmar, och till det kommer ett antal utländska systerföreningar som får våra utskick och publikationer. Föreningen är helt och hållet beroende av medlemsavgifterna för att bedriva verksamhet. I samband med att årsboken ges ut, vilket numera är vart tredje år, söker vi dock bidrag från fonder och stiftelser och ibland har vi tur och får en slant.

Föreningen är vidare helt beroende av de ideella insatser som medlemmarna gör. Flera medlemmar bidrar med intressanta artiklar till Cirkuläret och årsboken, andra hjälper till med lokala utställningar och föredrag och ytterligare några bidrar till att komplettera generalregistret. Vi är alltså ett antal medlemmar i föreningen som bidrar med insatser av olika slag. Givetvis är också styrelsens och revisorernas arbete helt ideellt. Utan alla dessa insatser skulle Svenska Exlibrisföreningen inte kunna existera.

Jag har själv arbetat ideellt för föreningar och organisationer ända sedan skolåldern. Emellanåt kan det naturligtvis vara svårt att hitta tid för det ideella arbetet, beroende på sysselsättning och livssituation i övrigt. Men i slutänden brukar man alltid lyckas, för det är ju så roligt och stimulerande och det ger så mycket tillbaka. Inte minst roligt är att vi som arbetar ideellt lär känna så många nya människor som vi knappast hade träffat annars.

Exlibris och Svenska Exlibrisföreningen förenar flera olika kulturintressen - konst och konsthistoria, genealogi, personhistoria, bokhantverk och heraldik för att nämna några. En del medlemmar samlar exlibris, andra är exlibriskonstnärer. Säkert känner du flera personer som är kulturintresserade och som är roade av just ämnen kopplade till exlibris. Berätta för dem om Svenska Exlibrisföreningen och uppmana dem att bli medlemmar. Medlemskap kostar 225 kr för 2014 (pg 33 45 82 - 4). Under nästa år räknar vi med att ge ut en årsbok, så det är verkligen ett bra tillfälle att bli medlem. Kanske ett medlemskap kan vara en lämplig julklapp till någon du känner?

Olof Reichenberg
ordförande och cirkulärredaktör

Europa av igår

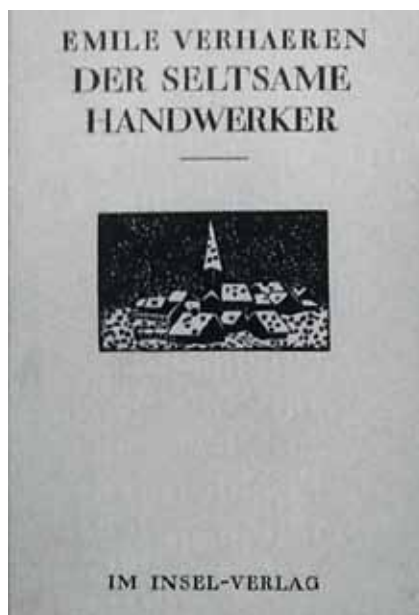
Av Kristoffer Nilsson.

Stefan Zweig beskriver i boken "Världen av igår" det kejsardömenas Europa som kom att gå under i Första världskriget. Han berättar om sitt möte med den belgiske poeten Emil Verhaeren, som verkligen hörde till världen av igår eftersom väl ingen i världen av idag läser honom. Zweig blev så betagen av hans robusta och jordnära person och hans lyriska hyllningar till det moderna framväxande samhället att han beslöt ägna några år åt att översätta hans texter från franska till tyska.

Zweig ansåg att man utvecklar sitt eget språk bäst genom att översätta god litteratur. Han var uppväxt i Wien och hade efter tidiga framgångar som poet, dramatiker och essäist blivit ett slags förfinad intellektuell vagabond som flyttade runt mellan Europas huvudstäder, skrivande och knytande kontakter med många av tidens stora personligheter.

Sökande inspiration till mitt eget arbete bläddrar jag i en bok, ett guld-korn framvaskat häromåret ur Östersunds enda antikvariat. Den gavs ut i Leipzig 1923 på Insel Verlag och heter "Der seltsame handwerker". Det var illustrationerna jag föll för, 26 originalträsnitt av Frans Masereel.

Flera månader efteråt upptäckte jag att Masereel skrivit sin namnteckning i boken. Att den var äkta kunde jag konstatera efter jämförelse med en avbildning i en biografi över honom. Han hade alltså hållit i just den här boken, skrivit i den! Och sen hade den ägts av en Hans Rubens, tydligen också grafiker, kanske boktryckare. Det kunde man gissa sig till av ett litet lustigt exlibris, föreställande en tax som

Kristoffer Nilssons exemplar av "Der seltsame handwerker", som ägts av Frans Masereel.

Nurgül Arikan och James P. Keenan visade också stort intresse för bibliotekets permanenta utställning, och då särskilt för Silverbibeln från 500-talet och kartan över Mexico City från 1500-talet. Tillsammans besåg vi också Uppsalas runstenar och diskuterade exlibris med runmotiv. Rundvandringen avslutades med ett besök i Domkyrkan. Där studerades de runstenar som några av kyrkans pelare står på. Dagen avslutades med middag på Hotell Gillet.

Nurgül Arikan visar en intressant bild under sitt Örebrobesök.

Följande dag tog vi bussen till Enköping och därefter tåget mot Örebro. Efter lunch på Restaurang Hellas promenerade vi längs Färgaregränd ner till Elgérigården vid Svartån, där färgerifabriören Daniel Julius Elgérus drev sitt färgeri på 1800-talet. Elgérus var svärfar både till författaren Hjalmar Bergman och den ovan nämnde konsuln Paul Rune Dahlman, i dennes första äktenskap. Dahlman övertog gården och efter hans död förvaltades gården av änkan från hans andra äktenskap Malin, omgift Wester, fram till hennes bortgång 2004.

Nu är det Malin Westers dotter Elisabeth, gift med prosten Carl-Gustaf Sjögren, som bebor och förvaltar gården. Det var just Carl-Gustaf Sjögren som den här dagen guidade oss runt i Dahlmans efterlämnade bibliotek och exlibrissamling. Exlibrissamlingen var vårt mål. Här ägnade James P. Keenan och Nurgül Arikan stort intresse åt de utländska exlibrisen och efterforskningar företogs efter eventuella mexikanska exlibris. Ett betydande antal exlibris i samlingen fotograferades.

Efter besöket i Örebro for gästerna vidare med tåg mot Göteborg för vidare färd med färjan till Frederikshavn och exlibrismuséet där.

Arikan och Keenan i Uppsala och Örebro

Av Per-Axel Wiktorsson.

I min bok *Örebroexlibris* (del 1, 2004) berättar jag bland annat om Elgérigårdens exlibrissamling i Örebro. Den hopbragtes på sin tid av konsuln (i Mexiko) och exlibrissamlaren Paul Rune Dahlman (1884–1944) och innehåller omkring 10 000 exlibris. Av de svenska märkena i samlingen är väldigt många från Örebro län, helt enkelt därför att Dahlman var den som vid utarbetandet av generalregistret svarade för Örebro län. Men samlingen innehåller också många utländska exlibris. I min bok står bland annat att läsa: ”Exlibrisen från USA är från 1900-talets början. Många av dem är i jugendstil. Dessa märken härstammar från Dahlmans Mexikotid.”

Dessa uppgifter ledde till ryktet att det i vårt land skulle finnas en större samling mexikanska exlibris. Ryktet nådde också den amerikanske exlibrissamlaren James P. Keenan (Boston), som under en stor del av året bor i den mexikanska staden San Miguel, nära gränsen mot USA. Han beslöt att undersöka saken på plats i Örebro och till sin hjälp tog han den skickliga turkiska fotografen och exlibriskonstnären Nurgül Arikan (Istanbul).

Detta är i korthet bakgrunden till att min hustru Adèle och jag tog emot Nurgül Arikan och James P. Keenan på Uppsala Central fredagen den 5 april i år. Efter lunch på Restaurang Cupido företog vi tillsammans en promenad till Uppsala universitetsbibliotek, där bibliotekets olika exlibrissamlingar presenterades.

Inte minst ägnades intresset åt min egen samling i biblioteket och hur den är uppbyggd och organiserad. Gästerna fotograferade flitigt, inte minst exlibrisen i jugendstil.

Artikelförfattaren Per-Axel Wiktorsson och James P Keenan utanför Uppsala domkyrka.

kavlats extra lång av en litografivals, framför en bokhylla. Jag har förgäves försökt ta reda på vem denne Rubens var, kanske någon läsare av Cirkuläret vet?

Koncentrerad på bokens yttre kvaliteter hade jag inte brytt mig om vem som skrev den, men nu såg jag att det var...just det: Emi Verhaeren. Och de sju novellerna hade översatts från franska av Friderike Maria Zweig, Stefans hustru. Kanske tog han sig an lyriken, hon prosan.

Exlibris för Hans Rubens. Kristoffer Nilsson undrar om någon av Cirkulärets läsare känner till honom...?

Inspirerad av zweigarna ger jag mig på att föra titelnovellen vidare till mitt eget språk, kanske rentav som

den förste att göra det. Ficklexikonet faller snart sönder av allt bläddrande, men den stadigt bundna novellsamlingen håller ihop. På förlaget kunde man sina saker. Zweig hade rätt, man lär sig mycket av att översätta. Jag får veta att Verhaeren besjög inte bara industrialismen utan också förmäddade skildra en religiöst förankrad bayersk småstadskultur i porträttet av den hängivne sällsamme bildhuggaren.

Verhaeren och hans landsman Masereel, Zweig, skandinaverna Ellen Key och Georg Brandes och många andra verkade ha utgjort ett livfullt nord-europeiskt nätverk i början av förra seklet. Man lanserade varandra, skrev om varandra, illustrerade varandras verk. Men sen kom de två världskrigen. Gamle Verhaeren dog redan under det första. Zweig övergav sin Friderike Maria och flydde med den nya frun undan nazisterna ända till Brasilien. Där begick de tillsammans självmord 1942, i förtvivlan över att den kulturellt blomstrande europeiska världen av igår gick under i bokbålen. Den kolossalt flitige Masereel var hela tiden verksam med att skapa bildberättelser, samlade i böcker, och agitationskonst åt antifascistiska tidskrifter som spreds underjordiskt. 1972 gick också han ur tiden.

Men kvar lever alltså den vackra novellsamlingen ”Der seltsame handwerker”,

ett samarbete mellan Verhaeren, Fridrike Zweig, Masereel och Insel Verlag. Den ägdes av Hans Rubens och överlevde de svåra åren på nittonhundratalet för att sen hamna hos mig. Och den kommer nog att överleva mig också.

Känner du till något om Hans Rubens? Kontakta då gärna artikelförfattaren Kristoffer Nilsson, Heleneborgsgatan 13 D, 3tr, 117 31 Stockholm, eller e-post kristoffer@kristoffernilsson.se

Ingemar Berglunds exlibris

Kristoffer Nilsson - själv känd som en synnerligen driven illustratör - presenterade i förra numret av Cirkuläret (2013:2) författaren Ingemar Berglund (1929-1992) på ett intressant och medryckande sätt.

För Cirkulärets läsare är det naturligt att fästa sig vid vad Kristoffer Nilsson skrev om Berglunds exlibris. Han funderade kring de skor som står bredvid pojken på bilden.

Själv vågar jag komma med en gissning som kanske kan duga som en förklaring till varför dessa skor. Dessa är ju helt visst något alldeles extra när gossen ingalunda är barfota.

Ett par skor utan anknytning används ibland inom fotokonst och annan konst för att symbolisera en frånvaro. Någon som helst borde ha funnits där men som saknas.

Snurrar vi på perspektivet så blir skorna bredvid gossen ett uttryck för ensamhet. Inga föräldrar, inga syskon, ingen vän. Han står där ensam - missförstådd och anklagad.

B R

Exlibris för författaren Ingemar Berglund, se Kristoffer Nilssons artikel i Cirkuläret 2013:2.

1950, bosatt i Stockholm. Av Fritjof Svensson 1915. P1. KB.

Frisell, Gösta (= Gösta Hjalmar August, 1899-1969, häradsskrivare, Säfte?). Kyrktorn.

Frisendahl, Arvid, 1886-1945, fil dr, lektor, Göteborg, sist bosatt i Uppsala. Av Hjalmar Eldh. P1. KB.

Fortsättning följer i nästa nummer av Exlibris-cirkuläret!

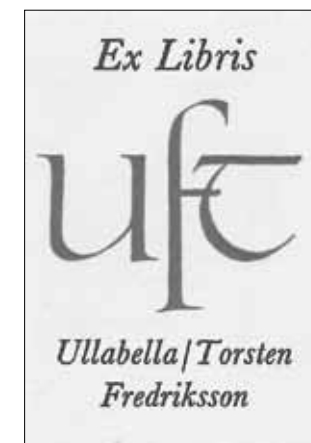
Exlibris för John Fridlund.

Exlibris för Esther Fredriksson.

Exlibris för Ulla och Curt Freje.

Exlibris för Ullabella och Torsten Fredriksson.

friherre, riksråd, Vallstanäs, Norrsunda. C2. Utan ägarnamn. Carlander II, s 407. KB.

von Friesendorff, Gustaf Didrik, 1741-1795, överstelöjtnant, Wrangelsholm, Valtorp, Västergötland, son till ovanstående Fredrik. Rödstämpel, initialer GDF i rektangel. Carlander II, s 702. KB.

de Friezky, Clas, 1727-1803, brukspatron, Säbylund. C2. Carlander II, s 584. KB.

Frigren, Richard, 1913-2002, bosatt i Stockholm. Av Karl-Erik Forsberg. KB.

"Frihet gör trefnad", svartstämpel, oidentifierad ägare. Carlander IV, s 646.

Friman, C G. 1920. "Lär dig att tänka fritt."

Friman, Dana Maria Elisabeth, 1899-1983, kontorist, Växjö. Av Ragnar Blomqvist 1924.

Friman, Göta Justina, 1896-1984, bosatt i Växjö, syster till ovanstående Dana. Av Ragnar Blomqvist.

Friman, Lave Emanuel, 1893-1962, bosatt i Halmstad, bror till ovanstående Dana. Av Ragnar Blomqvist.

von Frischen, Carl. KB.

Frisell, Arvid, 1869-1957, ingenjör, godsägare, Skeppsta, sist bosatt i Stockholm. 1) Av Robert Haglund. Etsning. KB. 2) Av Robert Hjortzberg 1917.

Frisell, Gerda Charlotta Olivia, 1867-

Exlibris för Lennart Frick.

Exlibris för Iron Frid.

Göran Axel-Nilssons skånska exlibris

Av Lars Gahrn.

Den venezolanske frihetskämpan Francisco de Miranda uppmärksammas av många runtom i världen. Bland de mest intresserade finns Harald Forodden från Singsås i Gauldal i Norge. År 2012 besökte han Gunnebo slott i Mölndal för att uppleva den herrgård, som Francisco de Miranda hade besökt 1787. Forodden föreläste samma dag i ämnet, dels i Kvarnbygården i Mölndal, dels för frimurarnas forskningsgrupp i Göteborg.

Forodden äger den svenska översättningen av de Mirandas dagbok från Sverige och Norge, men flitigt bruk av denna bok hade förvandlat den till "filler". Ordet filla är välkänt även från Bohuslän och Halland. Det betyder "trasa". Han behövde en ny bok, inhandlade en sådan och fann i sitt nyförvärv ett exlibris. Där stod Göran Axel Nilsson. Av boken hade han inhämtat att denne man hade haft med dess tillkomst att göra, men för att få reda på mer vände han sig till mig.

Göran Axel-Nilsson (1907-1999) var en legendarisk museiman, mellan åren 1946 och 1972 chef för Röhsska konstslöjdmuséet i Göteborg. Hans far Axel Nilsson hade på sin tid byggt upp detta museum. Göran Axel-Nilsson växte upp i Göteborg, och här kom han att utföra sin livsgärning som museiman. Här avled han också år 1999. Utomstående betraktade honom som göteborgare, men själv såg han kanske inte riktigt så på saken. Här kommer hans exlibris in i bilden.

Fadern hette Axel Nilsson och var en äkta skåning. Som museiman skissade han av många hus, inred-

Axel Nilsson med sonen Göran Axel-Nilsson, två äkta skåningar som kom att verka i Göteborg.

ningar och landskapsbilder, bland annat en skånsk "pilevall", det vill säga en rad pilar planterade utefter en väg som vindskydd. På vintern, när snön låg i drivor över de skånska slätterna, stod pilarna där och markerade för de vägfärande var vägarna gick fram. Denna teckning blev sonen Görans exlibris.

Både Axel Nilsson och hans maka Berta, född Cavallin, var skåningar och tillhörde skånska släkter. När Berta var havande bodde hon och maken i Stockholm, där Axel arbetade på Nordiska museet. Sonen föddes dock i Lund. När Görans son Christian många år senare skulle födas, skickade Göran ner sin fru till Skåne för att deras barn skulle födas i Skåne och bli riktig skåning. Även Christian föddes därför i Lund. Båda blev på detta sätt äkta skåningar. Görans dotter Louise Brodin har skrivit en omfattande levnadsteckning över sin farfar: Louise Brodin, Axel Nilsson: Museiman och föregångare (2011, 248 rikt illustrerade sidor). Boken är vackert illustrerad med fotografier av närmast konstnärlig klass tagna av Håkan Berg, teckningar och faksimil. Den måste utan vidare räknas till västgötalitteraturen, ty både far och son gjorde sina viktigaste insatser på Röhsska konstslöjdmuseet, båda som museichef. Mycket handlar om Göteborg.

Familjens medlemmar kände sig dock som skåningar och hälsade på släkten i Skåne så ofta tillfälle bjöds. När Göran i sinom tid skulle läsa vid universitet, läste han som ni förstår i Lund.

I Louise Brodins bok finns Axel Nilssons teckning av den skånska "pilevallen" återgiven, liksom även ett exlibris som Axel Nilsson har ritat åt sin vän Adolf Roth, far till Stig Roth, som under många år var chef för Göteborgs historiska museum (nu Göteborgs stadsmuseum) och god vän med Göran Axel Nilsson. Även på denna bild ser man en pilevall. Dessutom ser man ett skånskt kyrktorn med trappstegsgavlar. Skåne betydde mycket för både far och son, men de kom att verka i Göteborg, och ett skötebarn blev herrgården Gunnebo i grann-

Göran Axel Nilssons exlibris, med en skånsk sk pilevall som motiv.

Friefeldt, David Gabriel, 1889–1978, konstnär, Kungl Maj:ts Ordens vapenmålare, Stockholm. Ipse 1961. P1. Ägarens fullständiga vapen med valspråket DOMINUS SCUTUM MEUM ("Herren är min sköld"). KB.

Fries, A H. Typografiskt.

Fries, Carl Thore, 1909–1990, bibliotekarie, Uppsala, brorson till nedanstående Hjalmar. Av Ragnar Albinsson. P1.

Fries, Edm. P1. Kvinna med böcker mot sjunkande fartyg.

Fries, Ellen, 1855–1900, Sveriges första kvinnliga fil dr, Stockholm. Av Ottilia Adelborg 1900. P1, P6. Ugglan framför bokrad. "Ab Amicis Societati Fredrica Bremer Donatis", Carlander IV, s 391 och 931.

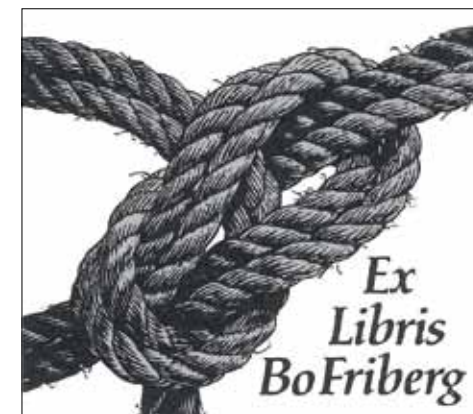
Fries, Otto Hjalmar Elias, 1877–1963, med dr, Stockholm. Av Hilding Nyman. Etsning. SEF:s utställning 1947.

von Friesen, Otto Bertil, 1901–1990, läkare, Göteborg. Av Torsten Billman 1948. 2 varianter, kvinna med respektive utan ögon. KB.

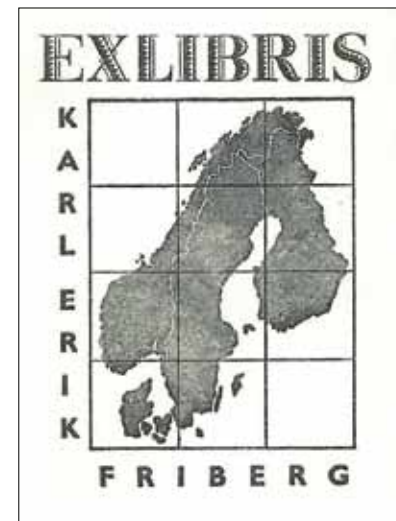
von Friesen, Carl. Ägarens vapen. "Eldens et patria testes".

von Friesen, Otto, 1870–1942, fil dr, professor i svenska språket, Uppsala. Av Ragnar Ljunggren 1917. P1, tonplatta.

von Friesendorff, Fredrik, 1707–1770,

Exlibris för Bo Friberg.

Exlibris för Karl Erik Friberg.

Freje, Ulla-Britta, 1922–, och Curt Henry, 1920–, kontorist, *sedermera vd för Göteborgs lyriska teater*, Västra Frölunda. Av henne 1949. P1. Notrad, blomma. *Se bild sid 63.*

Fridlund, John Sperling Mauritz, 1905–1984, portier, Stockholm. 1) Ipse 1936. P1. Ägarnamn J Fridlund. 2) Ipse 1936. P1, två färgvarianter. Ägarnamn J S M Fridlund. *Flygplan över Stockholmsmiljö med stadshusets torn i förgrunden.* KB. *Se bild sid 63.*

Exlibris för Erik Fredström.

Ny bit av registret: Friedländer-Frisendahl

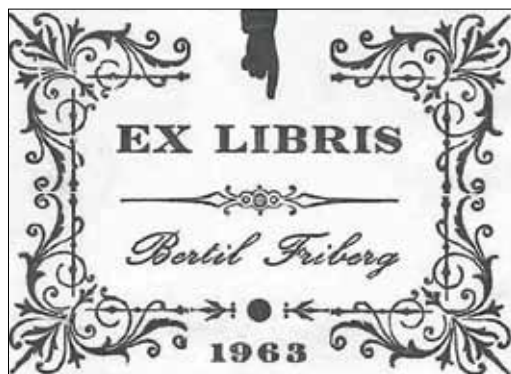
Friedländer, Harry Sigismund Martin, 1875–1934, grosshandlare, Stockholm, son till nedanstående Herman. 1) Av Erik Josephson 1905, P1, Hasse W Tullbergs tryckeri. Sjögren (1915a), f 44. KB. 2) Spegelmonogram av initialerna H F. (Inget ägarnamn.)

Friedländer, Herman, 1842–1920, grosshandlare, Stockholm. Av Erik Josephson 1902. P1, Hasse W Tullbergs tryckeri. Sjögren (1915a), f 45. KB.

Friedländer, Philip Wilhelm, 1792–1880, grosshandlare, Göteborg. Svartstämpel, "P W Friedländer" inom bandå. Carlander III, s 372.

Friedmann, William, ingenjör, Stockholm. Av Else Lewenthal. P1. KB.

von Friedrichs, Gerard, skeppsmäklare. KB.

Exlibris för Bertil Friberg.

staden Mölndal. Därför har en bok från en skänskäddad museiman i Göteborg hamnat hos en norsk Francisco de Miranda-expert, som intresserar sig för Gunnebo i Mölndal. Ordspråket "Habent sua fata libelli" (Böckerna har sina öden) må vara slitet, men i detta sammanhang vore det närmast fel att inte anföra det.

Far och son kände sig som skåningar, och givetvis har även Göteborg betytt en hel del för dem. Med säkerhet kände de sig dock inte som västgötar. Göteborg är visserligen en stad i Västergötland, men många göteborgare tror att Göteborg ligger i Bohuslän, och känslan för Västergötland är svag hos dem alla eller så gott som alla. Man ser Göteborg snarare som en del av Väst-kusten. (Förhållandena är dock numera ytterst invecklade och förvirrande. Sedan Göteborg på senare år har införlivat hela Hisingen med staden ingår nämligen delar av Bohuslän i Göteborg, eftersom större delen av Hisingen tillhör Bohuslän och är gammalt norskt land.) Samhörighetskänslor är en invecklad fråga, särskilt i Göteborg. Göran Axel-Nilssons exlibris är ett av många vittnesbörd i denna fråga.

Artiklar, krönikor och bokrecensioner med Mölndalsanknytning finns att läsa på artikelförfattarens blogg - <http://larsgahrnskriver.wordpress.com>

Önskar du få medlemsinformation per e-post?

För att kunna ge våra medlemmar utökad information om vår verksamhet erbjuder vi möjligheten att få medlemsinformation via e-post. Anmälan till våra e-postutskick sker genom att sända namn och e-postadress till föreningens sekreterare Micael Stehr, stehr@kth.se

Genom att du skickar in din e-postadress samtycker du till att den registreras hos Svenska Exlibrisföreningen.

Uppgifterna kommer att behandlas ytterst konfidentiellt. De kommer inte att användas på något sätt som du inte har lämnat medgivande till. Svenska Exlibrisföreningen kommer inte att sälja, hyra ut, låna ut, handla med eller leasa ut adresser och uppgifter om våra medlemmar till någon part.

Generalregistret nu genomgången till och med Frisendahl

Av Magnus Bäckmark.

Generalregistret håller vi på att gå igenom, från A till Ö. Det rör sig om tusentals svenska exlibris och bokägarstämplar. Alla slags rättelser och tillägg är varmt välkomna och meddelas styrelseledamot Magnus Bäckmark, e-post magnus.baeckmark@swipnet.se eller till adress Svinningevägen 38, 184 92 Åkersberga.

Nedan följer tillägg till den hittills genomgångna delen av registret. Tilläggen är meddelade av Olof Reichenberg, Danderyd.

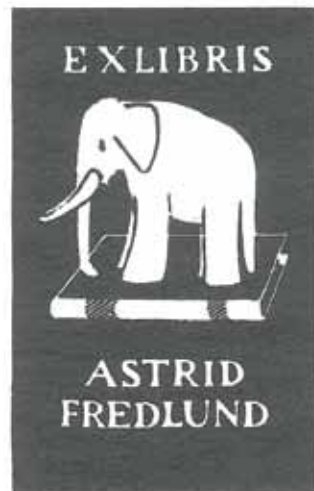
Förut okända för registret

Blomqvist, Ullabella Gärda, 1932-1983, g Fredriksson, se Fredriksson, Ullabella och Torsten. *Se bild sid 63.*

Fredlund, Astrid, Stockholm. En elefant stående på en bok. *Se bild th.*

Fredrikson, Magda. Av Göran Boström 1957. C2. Namntexten omgiven av en blomsterkrans. *Se bild th.*

Fredriksson, Karin. Efternamnsinitialen i form av en anfang utsmyckad med akantusblad. Samma bild som för Kerstin Fredriksson men annan färgsättning. *Se bild sid 59.*

Exlibris för Astrid Fredlund

Exlibris för Magda Fredrikson.

Fredriksson, Kerstin. Efternamnsinitialen i form av en anfang utsmyckad med akantusblad. Samma bild som för Karin Fredriksson men annan färgsättning. *Se bild th.*

Fredström, Erik. P1. Ett stiliserat träd mellan ägarens initialer. *Se bild sid 60.*

Friberg, Bertil, 1963. Texten inom en ornamenterad ram, upptill en mot namnet pekande hand. *Se bild sid 60.*

Friberg, Bo. Av Bertil Andersson 1971. P1. En knop. *Se bild sid 61.*

Friberg, Karl Erik, Stockholm. P2. Karta över Skandinavien. *Se bild sid 61.*

Frick, Karl Lennart, 1939-, författare, bokförläggare, Bromma. P1. En bladstängel framför en uppslagen bok, allt framför en rund skiva, i jugendstil. *Se bild sid 62.*

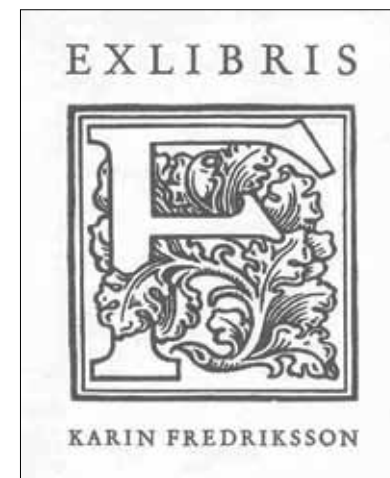
Frid, Iron Frithiof, 1901-1985, typograf, Nacka. Typografiskt, inom en brunröd ram. *Se bild sid 62.*

Kompletteringar

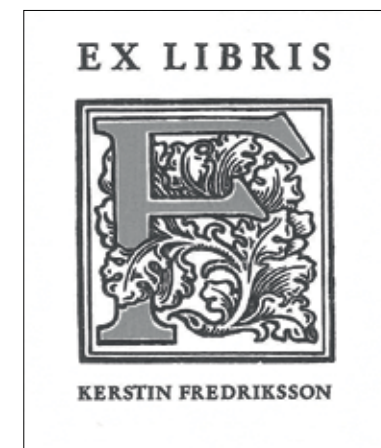
Sådant som tillagts till registerposterna är nedan kursiverat.

Fredriksson, Esther, lärarinna, Stockholm. P1. Av Eric Österdahl. *En fyr lysande i mörkret en stormig natt. "LJUSET LEDER MIG"*. KB. *Se bild sid 63.*

Fredriksson, Ullabella Gärda, f Blomqvist, 1932-1983, och Fredrik Torsten, 1928-1985, med dr, docent, Stockholm, sist Västerås, gifta 1955. P1 i två färger. Initialerna U F T över namnen. *Se bild sid 63.*

Exlibris för Karin Fredriksson.

Exlibris för Kerstin Fredriksson.